

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

บันทึกการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ ๗

อ.พ. ๖/๒๕๕๔ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญทั่วไป

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่

www.parliament.go.th/library

บันทึกการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป

ไทย – กัมพูชา ครั้งที่ ๗

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันสมัยประโยชน์ในการพิจารณابันทึกการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ ๗ ที่เข้าสู่การประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภาและผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการเป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ - ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
๑. การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (กชท.) ไทย – กัมพูชา	๑
๒. บันทึกการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ ๗ ระหว่างราชอาณาจักรไทย และราชอาณาจักรกัมพูชา	๔
๓. ประเด็นเสนอเพื่อพิจารณาในการประชุม กชท. ไทย – กัมพูชา ครั้งที่ ๗	๗
๔. ปัญหาเขตแดนไทย – กัมพูชา ทางออกหรือทางตัน	๑๖

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

นางสาวดวงรัตน์ เล่าหัตถพงษ์ภุรี

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๑

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายยอดชาย วิถีพานิช

นายยุทธพงศ์ ปิ่นอนงค์

นางอรณิช รุ่งธิพานนท์

นางสาวศรันยา สีมา

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

นางสาวกษมวรรณ สิงห์ศก

วิทยากร ๗ ว.

นิติกร ๗ ว.

วิทยากร ๖

นิติกร ๕

เจ้าหน้าที่ธุรการ ๑

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑

มีนาคม ๒๕๕๔

การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (กชท.) ไทย - กัมพูชา
(General Border Committee : GBC)

● การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (กชท.) (General Border Committee : GBC) ไทย - กัมพูชา เป็นการประชุมตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยความร่วมมือชายแดน ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๘ ซึ่งกำหนดจัดการประชุมร่วมกันปีละ ๑ ครั้ง โดยสลับกันเป็นเจ้าภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ให้คณะกรรมการได้พบปะหารือแลกเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างทั้งสองประเทศในการแก้ไขปัญหาต่างๆในพื้นที่ชายแดน ส่งเสริมความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน รวมทั้งเสริมสร้างความเจริญทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในพื้นที่ชายแดนของทั้งสองประเทศ การประชุม กชท.ไทย - กัมพูชา ได้จัดการประชุมมาแล้ว ๗ ครั้ง ดังตารางต่อไปนี้

ครั้งที่	วันที่จัดประชุม	ประเทศเจ้าภาพ	สถานที่จัดประชุม
๑	๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๘	ไทย	กรุงเทพฯ
๒	๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๔	กัมพูชา	กรุงพนมเปญ
๓	๘ มีนาคม ๒๕๔๕	ไทย	จังหวัดชลบุรี
๔	๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๘	กัมพูชา	กรุงพนมเปญ
๕	๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐	ไทย	กรุงเทพฯ
๖	๒๙ เมษายน ๒๕๕๒	กัมพูชา	จังหวัดเสียมราฐ
๗	๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓	ไทย	จังหวัดชลบุรี

● การประชุม กชท. ไทย-กัมพูชา ครั้งที่ ๗ โดยฝ่ายไทย เป็นเจ้าภาพ ระหว่าง ๒๙ - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ มีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบความก้าวหน้าของความร่วมมือระหว่างกองทัพไทยและกองทัพแห่งชาติ กัมพูชาและพิจารณาให้ความเห็นชอบร่วมกันใน ๒ ด้าน รวม ๑๕ ประเด็น ประกอบด้วย

*** ด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ชายแดน**

๑. จุดผ่านแดนและการสัญจรข้ามแดน
๒. ความร่วมมือด้านแรงงาน
๓. การป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด
๔. การป้องกันและปราบปรามการก่ออาชญากรรมอื่นๆ ในพื้นที่ชายแดน
๕. ความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้าย
๖. ความร่วมมือในการเก็บกู้ทุ่นระเบิด
๗. การส่งเสริมความปลอดภัยทางทะเล

๘. การสร้างเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงของไทยกับ
หน่วยทหารและตำรวจของกัมพูชาในพื้นที่ชายแดน

* ด้านความร่วมมืออื่น ๆ

๙. ความร่วมมือด้านการค้าบริเวณชายแดน
๑๐. ความร่วมมือด้านการเกษตร
๑๑. ความร่วมมือด้านสาธารณสุข
๑๒. ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว
๑๓. ความร่วมมือเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม
๑๔. ความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๑๕. ความร่วมมือด้านการบรรเทาสาธารณภัย

การเจรจาหารือกับฝ่ายกัมพูชาในประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เป็นการเจรจาตามกรอบการเจรจาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ซึ่งทำให้ได้ข้อยุติที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ บนพื้นฐานของความเป็นธรรม ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นที่ยอมรับได้ของทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายกัมพูชา

การดำเนินการหลังเสร็จสิ้นการประชุม กชท.๑ คือ การนำผลการประชุมฯ กราบเรียน นายกรัฐมนตรี เพื่อโปรดทราบ และเรียนเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี และรัฐสภา ตามลำดับ เพื่อพิจารณาให้การรับรองซึ่งเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ รวมทั้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้นำไปดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

องค์ประกอบของคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทย - กัมพูชา

ฝ่ายไทย

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	ประธานกรรมการ
๒. ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	รองประธานกรรมการ
๓. เสนาธิการทหาร	กรรมการ
๔. ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
๕. ผู้บัญชาการทหารเรือ	กรรมการ
๖. ผู้บัญชาการทหารอากาศ	กรรมการ
๗. ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๘. ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๙. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๑๑. เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม	กรรมการ
๑๓. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๑๔. เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงพนมเปญ	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ	กรรมการ
๑๖. เจ้ากรมยุทธการทหาร	กรรมการ
๑๗. เจ้ากรมกิจการชายแดนทหาร	กรรมการ/เลขานุการ
๑๘. ผู้อำนวยการกองกิจการชายแดน ไทย - กัมพูชา กรมกิจการชายแดนทหาร	กรรมการ/ผู้ช่วยเลขานุการ

.....

จัดทำโดย กองกิจการชายแดน ไทย - กัมพูชา
กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย
(ปรับปรุงเมื่อ ๒๒ มี.ค.๕๔)

บันทึกการประชุม *

คณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ ๗

**ระหว่างราชอาณาจักรไทย และราชอาณาจักรกัมพูชา
ณ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา จังหวัดชลบุรี ประเทศไทย**

วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓

๑. กล่าวนำ

๑.๑ การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (กชท.) ครั้งที่ ๗ ระหว่างราชอาณาจักรไทย และราชอาณาจักรกัมพูชา จัดให้มีขึ้น ณ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา จังหวัดชลบุรี ราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ โดยมี ฯพณฯ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแห่งราชอาณาจักรไทย กับ ฯพณฯ พลเอก เตียบ บันห์ รองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นประธานร่วม โดยมีรายงานของคณะผู้แทนฝ่ายไทยและฝ่ายกัมพูชา ตามผนวก ๑

๑.๒ ที่ประชุมได้รับทราบถึงความก้าวหน้าของความร่วมมือระหว่างกองทัพไทยกับกองทัพกัมพูชา โดยทั้งสองฝ่ายได้มีการพิจารณาทบทวนผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตาม โครงการความร่วมมือต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายจากการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทย-กัมพูชา ครั้งที่ ๖ ที่จัดขึ้น ณ จังหวัดเสียมราฐ กัมพูชา เมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ เมษายน ๒๕๕๒ นอกจากนี้ การประชุมฯ ยังเป็นการให้โอกาสทั้งสองฝ่ายได้พบปะหารือกันอย่างกว้างขวางในหลายประเด็น ในอันที่จะกระชับความร่วมมือระดับทวิภาคี เพื่อส่งเสริมความสงบเรียบร้อย ความมั่นคง และความเจริญรุ่งเรืองในพื้นที่ชายแดน รวมทั้ง ได้มอบหมายให้คณะกรรมการและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้นำผลการประชุมดังกล่าวไปดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ ก่อนหน้าการประชุม กชท.ฯ ครั้งที่ ๗ มีการประชุมกองเลขานุการร่วมฯ เพื่อเตรียมการในสิ่งที่จำเป็นสำหรับการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไปฯ ครั้งที่ ๗ โดยมี พลโทวิศณุ ศรียะพันธ์ เจ้ากรมกิจการชายแดนทหาร/ประธานกองเลขานุการฝ่ายไทย และ ฯพณฯ พลเอกเนียง พาค รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม/ประธานกองเลขานุการฝ่ายกัมพูชา เป็นประธานร่วม เมื่อวันที่ ๒๗ - ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา การประชุมฯ ดำเนินไปด้วยบรรยากาศที่อบอุ่นมีไมตรีจิตและสร้างสรรค์

๒. พิธีเปิดการประชุม

ฯพณฯ พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแห่งราชอาณาจักรไทย/ประธานร่วมฝ่ายไทย กล่าวต้อนรับคณะผู้แทนฝ่ายกัมพูชา โดยเน้นถึงความสำคัญของคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ในฐานะที่เป็นกลไกระดับสูงในการส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคี และความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนบ้านที่ดีอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นมิตรที่ใกล้ชิดและมีความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างกองทัพของทั้งสองประเทศ

* ที่มา : เอกสารที่แนบมากับระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ฯพณฯ ยังได้เน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นที่จะแสดงบทบาทสำคัญในกระบวนการสร้างสิ่งแวดล้อมที่มีเสถียรภาพและสงบสุข ในพื้นที่ชายแดนร่วมกัน เพื่อความมั่นใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยและชาวกัมพูชาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายแดน

ฯพณฯ พลเอก เตีย บันห์ รองนายกรัฐมนตรี/ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม/ ประธานร่วมฝ่ายกัมพูชา ได้กล่าวตอบ โดยแสดงความขอบคุณประธานร่วมและคณะผู้แทนฝ่ายไทยที่ได้ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น ฉันทมิตรไมตรีที่ดี พร้อมชื่นชมว่าสิ่งนี้นับเป็นนิมิตหมายอันดีของทั้งสองฝ่ายที่จะพัฒนาความร่วมมือกันต่อไป เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศ และของประชาชนของทั้งสองประเทศ คำกล่าวเปิดประชุมของประธานร่วมทั้งสองฝ่าย ตามผนวก ๒

๓. การรับรองระเบียบวาระการประชุม

ที่ประชุมรับรองระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ ๗ ตามผนวก ๓

๔. การรายงานความก้าวหน้า

ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้าของความร่วมมือทวิภาคีในพื้นที่ชายแดน ระหว่างไทยกับกัมพูชา ตั้งแต่การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ ๖ ณ จังหวัดเสียมราฐ ราชอาณาจักรกัมพูชา เมื่อวันที่ ๒๘-๒๙ เมษายน ๒๕๕๒ ตามผนวก ๔

๕. เรื่องเพื่อพิจารณาเสนอในการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ ๗

๕.๑ ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบในโครงการสำคัญเกี่ยวกับการสร้างเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างผู้บังคับหน่วยในพื้นที่ชายแดนไทยและกัมพูชา โดยการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนการเยือน การพบปะหารือ และการประชุมร่วมกันให้มากขึ้น

๕.๒ ประเด็นสำคัญอื่นๆ ได้มีการหารือกันในรายละเอียด ตามผนวก ๕

๖. การรับรองบันทึกการประชุมฯ และคำแถลงข่าวร่วม

ที่ประชุมรับรองบันทึกการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ ๗ และเอกสารประกอบบันทึกการประชุมที่เกี่ยวข้อง และยังได้ให้การรับรองคำแถลงข่าวร่วมของการประชุมฯ รายละเอียด ตามผนวก ๖

๗. การกำหนดวัน เวลา และสถานที่ของการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ ๘

ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการจัดประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ครั้งที่ ๘ ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา ในปี ๒๕๕๔

๘. พิธีปิดการประชุม

ฯพณฯ พลเอก เตีย บันห์ รองนายกรัฐมนตรี/ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม/ ประธานร่วมฝ่ายกัมพูชา กล่าวปิดประชุมในนามคณะผู้แทนฝ่ายกัมพูชา ด้วยการแสดงความขอบคุณอย่างจริงใจต่อฝ่ายไทยที่ได้ให้การ

ต้อนรับอย่างอบอุ่น และมีไมตรีจิตตลอดระยะเวลาที่พำนักอยู่ในประเทศไทย การประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไปฯ ครั้งที่ ๗ ได้เสร็จสิ้นลงด้วยการกล่าวปิดของ ฯพณฯ พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแห่งราชอาณาจักรไทย/ ประธานร่วมฝ่ายไทย ซึ่งได้กล่าวเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองประเทศต้องมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการนำผลการประชุมครั้งนี้ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ คำกล่าวปิดประชุมของประธานร่วมทั้งสองฝ่าย

ตามผนวก ๑

การลงนามบันทึกการประชุมฉบับนี้จะต้องได้รับการยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรว่า ได้มีการดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายภายในของทั้งสองฝ่ายสำหรับการมีผลใช้บังคับของบันทึกการประชุมฉบับนี้เรียบร้อยแล้ว

จัดทำ ๒ ฉบับเป็นภาษาอังกฤษ ณ จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓

พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม/

ประธานร่วม กชท.ฯ ฝ่ายไทย

พลเอก เตีย บันท์

(เตีย บันท์)

รองนายกรัฐมนตรี/

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม/

ประธานร่วม กชท.ฯ ฝ่ายกัมพูชา

ประเด็นเสนอเพื่อพิจารณาในการประชุม กชท.ไทย-กัมพูชา ครั้งที่ ๗

*

การประชุมคณะกรรมการการชายแดนทั่วไป (กชท.) ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ ๗ ณ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ - ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ มีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบความก้าวหน้าของความร่วมมือระหว่างกองทัพไทยกับกองทัพแห่งชาติกัมพูชาและพิจารณาให้ความเห็นชอบร่วมกันใน ๒ ด้านรวม ๑๕ ประเด็น ประกอบด้วย

❖ ด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ชายแดน

๑. จุดผ่านแดนและการสัญจรข้ามแดน
๒. ความร่วมมือด้านแรงงาน
๓. การป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด
๔. การป้องกันและปราบปรามการก่ออาชญากรรมอื่นๆ ในพื้นที่ชายแดน
๕. ความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้าย
๖. ความร่วมมือในการเก็บกู้ กวาดล้างทุ่นระเบิด
๗. การส่งเสริมความปลอดภัยทางทะเล
๘. การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงของไทยกับหน่วยทหารและตำรวจของกัมพูชาในพื้นที่ชายแดน

❖ ความร่วมมือด้านอื่นๆ

๑. ความร่วมมือด้านการค้าบริเวณชายแดน
๒. ความร่วมมือด้านการเกษตร
๓. ความร่วมมือด้านสาธารณสุข
๔. ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว
๕. ความร่วมมือด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม
๖. ความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๗. ความร่วมมือด้านการบรรเทาภัยพิบัติ

* ที่มา : เอกสารที่แนบมากับระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภา

❖ ด้านความมั่นคงและการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ชายแดน

๑. จุดผ่านแดนและการสัญจรข้ามแดน

ที่ประชุมเห็นพ้องที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการเฝ้าตรวจเพื่อติดตามการสัญจรข้ามแดนให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างไทยและกัมพูชา ว่าด้วยการสัญจรข้ามแดน ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๐ โดยเฉพาะการใช้หนังสือเดินทาง หรือบัตรผ่านแดนที่ออกโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งการปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันการใช้ออกสารเดินทางปลอม และการก่ออาชญากรรมต่างๆ อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่าย จะต้องแจ้งประชาชนของตนให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติตามข้อตกลง และระเบียบข้อบังคับต่างๆ อย่างเคร่งครัด

๒. ความร่วมมือด้านแรงงาน

ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบที่จะสนับสนุนความร่วมมือในการดำเนินการตามมาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างๆ ระหว่างกระทรวงแรงงานของไทยและกระทรวงแรงงานและฝึกรวมวิชาชีพของกัมพูชา อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นไปตามความตกลงในบันทึกการประชุมว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน ไทย – กัมพูชา ระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ ๓ และระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (SOM) ครั้งที่ ๖ ณ จังหวัดเสียมราฐ ซึ่งผลการประชุมครั้งนั้นครอบคลุมประเด็นการดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ และการออกเอกสารรับรองบุคคล (C.I.) ให้แก่แรงงานกัมพูชาในไทย ตลอดจนการดำเนินการตามมาตรการที่จำเป็นในการส่งกลับแรงงานกัมพูชาหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เพื่อให้แรงงานเหล่านี้ได้จัดการด้านเอกสารให้พร้อมและถูกต้อง เพื่อกลับเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายต่อไป รวมทั้งการบริหารจัดการแรงงานประเภท ไป – กลับ และตามฤดูกาลบริเวณชายแดน

๓. การป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด

๓.๑ ที่ประชุมเห็นชอบที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชายแดนของทั้งสองฝ่ายกระชับความร่วมมือกันให้มากขึ้นในการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติดในพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด เส้นทางลำเลียงและแหล่งผลิตยาเสพติดต่างๆ

๓.๒ ฝ่ายกัมพูชาขอขอบคุณฝ่ายไทยที่ได้จัดการฝึกอบรมความรู้ด้านเทคนิคการสืบสวนและสอบสวนให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายกัมพูชา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่ดีที่สุด

๓.๓ ที่ประชุมแสดงความยินดีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่ายได้มีการดำเนินการตามมติของที่ประชุมทวิภาคี ว่าด้วยความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติด ไทย-กัมพูชา ทั้ง ๒ ครั้ง ได้แก่ (๑) การประชุมทวิภาคีว่าด้วยความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติด ครั้งที่ ๓ ณ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๖ - ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เช่น การจัดการฝึกอบรมเพื่อการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดให้แก่เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดของกัมพูชา การจัดตั้งสำนักงานประสานงานยาเสพติดชายแดน (Border Liaison Offices : BLO) การจัดตั้งห้องปฏิบัติการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด ณ จังหวัดพระตะบอง และการส่งมอบเรือเร็วเพื่อใช้ปฏิบัติการปราบปรามการลักลอบลำเลียงยาเสพติด รวมทั้ง (๒) การประชุมทวิภาคีว่าด้วยความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติด ครั้งที่ ๔ ณ จังหวัดพระตะบอง กัมพูชา เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ เช่น การอบรมเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์ยาเสพติดประจำห้องปฏิบัติการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด จังหวัดพระตะบอง และมอบครุภัณฑ์อุปกรณ์ประจำสำนักงานยาเสพติดชายแดน

๔. การป้องกันและปราบปรามการค้าอาชญากรรมอื่นๆ ในพื้นที่ชายแดน

๔.๑ ที่ประชุมเห็นชอบที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือในการควบคุมป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมตามแนวชายแดนทุกรูปแบบ อาทิ การลักลอบขนส่งสินค้าเถื่อน/ต้องห้าม วัตถุที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและสิ่งของมีค่าต่างๆ รวมทั้งการโจรกรรมและลักขโมยยานพาหนะ โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชายแดน และการประสานในการปฏิบัติการลาดตระเวนในพื้นที่ชายแดนของแต่ละฝ่าย เพื่อป้องกันการก่ออาชญากรรมต่างๆ

๔.๒ ที่ประชุมรับทราบด้วยความชื่นชมที่มีการส่งมอบวัตถุโบราณ ๗ ชิ้น จากประเทศไทยคืนให้กับกัมพูชาเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ระหว่างรัฐบาลของทั้งสองประเทศ

๕. ความร่วมมือด้านการต่อต้านการค้าอาวุธร้าย

๕.๑ ที่ประชุมเห็นชอบที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันมากขึ้นในการปฏิบัติการต่อต้านการค้าอาวุธร้าย โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การติดตาม การตรวจสอบและเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของขบวนการก่อการร้าย รวมทั้งการควบคุมการลักลอบค้าสินค้าใช้ ๒ ทาง (Dual Use Goods) อาวุธทำลายล้างสูงและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง อาทิ อาวุธนิวเคลียร์ อาวุธชีวภาพ และอาวุธเคมี ตลอดจนวัตถุระเบิดและทุ่นระเบิดตามแนวชายแดน นอกจากนี้ ยังเห็นชอบให้มีการประสานงานการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการกำหนดช่องทางการติดต่อพิเศษ ระหว่างหน่วยงานด้านการต่อต้านการค้าอาวุธร้ายของทั้งสองฝ่ายอย่างใกล้ชิด

๕.๒ ทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกันอย่างจริงจังในการติดตามและตรวจสอบการค้าอาวุธสงครามตามแนวชายแดน เพื่อป้องกันการนำไปใช้ปฏิบัติการในการก่อการร้าย

๕.๓ ที่ประชุมรับทราบผลการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ ๓ ณ ประเทศไทย ซึ่งว่าเห็นชอบที่จะต่อสู้กับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาคอาเซียน

๖. ความร่วมมือในการเก็บกู้ กวาดล้างทุ่นระเบิด

ที่ประชุมเห็นชอบที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ (ศทช. หรือ TMAC) และองค์การปฏิบัติการทุ่นระเบิดและช่วยเหลือผู้ประสบภัยแห่งชาติกัมพูชา (CMAA) รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองประเทศ มีการหารือเกี่ยวกับมาตรการในการเก็บกู้ กวาดล้างทุ่นระเบิดร่วมกัน ตามความเห็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของทั้งสองฝ่าย ระหว่างการหารืออย่างไม่เป็นทางการก่อนการประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๒ และภายใต้กรอบของคณะกรรมการเขตแดนร่วม (JBC)

๗. การส่งเสริมความปลอดภัยทางทะเล

กองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรี - ตราด และทัพเรือภาค ๑ ของไทย จะร่วมกับกองทัพเรือและภูมิภาคทหารที่ ๑ ของกัมพูชาในการเสริมสร้างมาตรการในการรักษาความปลอดภัยต่อเรือประมงของแต่ละประเทศ รวมทั้งความปลอดภัยทางทะเล รวมถึงการแนะนำให้หน่วยเรือของทั้งสองฝ่ายเปิดช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้มีการจัดการฝึกอบรม การเยี่ยมชมเมืองท่า และการประชุมหารือในระดับต่างๆ ระหว่างหน่วยทหารเรือของทั้งสองฝ่าย

๘. การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงของไทยกับหน่วยทหารและตำรวจของกัมพูชาในพื้นที่ชายแดน

๘.๑ ที่ประชุมรับทราบการที่กรมกิจการชายแดนทหารของทั้งสองฝ่ายจะจัดให้มีการประชุมหารือข้อราชการและพัฒนาสัมพันธ์ระหว่างเจ้ากรมกิจการชายแดนทหาร และผู้บังคับหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนของไทย กับเจ้ากรมกิจการชายแดนทหารกัมพูชาและผู้บังคับหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนของกัมพูชา เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาตามแนวชายแดนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกรมกิจการชายแดนทหารของทั้งสองประเทศจะเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการประสานงานและดำเนินการจัดการประชุมอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง โดยผลัดกันเป็นเจ้าภาพ

๘.๒ ฝ่ายกัมพูชาขอเชิญฝ่ายไทยที่จัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตรทางทหารต่างๆ ให้กับกำลังพลของกองทัพกัมพูชาในไทย ซึ่งจัดเป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือที่เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

๘.๓ ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้หน่วยทหารในพื้นที่ชายแดนทุกระดับ ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ มีต่อกัน รวมทั้งการจัดให้มีการพัฒนาสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยใช้กิจกรรมต่างๆเป็นสื่อ เพื่อ การประสานความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน ในการนำมาซึ่งความมั่นคงปลอดภัยและการอยู่ดีกินดีของประชาชนในพื้นที่ ชายแดนของทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะเพื่อนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี และไม่มีการเผชิญหน้ากันด้วยกำลัง

❖ ความร่วมมือด้านอื่นๆ

๑. ความร่วมมือด้านการค้าบริเวณชายแดน

ที่ประชุมเห็นชอบที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนของทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันส่งเสริมด้านการค้าการลงทุน อาทิ การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการจัดทำโครงการเกษตรแบบมีสัญญา (Contract Farming) ภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ของไทยกับกัมพูชา รวมทั้งการปราบปรามกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าที่ผิดกฎหมายต่างๆบริเวณชายแดน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ชายแดนของทั้งสองประเทศ

๒. ความร่วมมือด้านการเกษตร

ที่ประชุมจะสนับสนุนและส่งเสริมให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยและกระทรวงเกษตรป่าไม้ และการประมงของกัมพูชา มีการสร้างเสริมและขยายความร่วมมือทางการเกษตรระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง อาทิ การจัดทำโครงการเกษตรแบบมีสัญญา (Contract Farming) เพื่อผลประโยชน์ต่อเกษตรกรและประชาชนที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดน

๓. ความร่วมมือด้านสาธารณสุข

ที่ประชุมเห็นชอบที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้กระทรวงสาธารณสุขของทั้งสองประเทศสร้างความร่วมมือทางด้านสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

๓.๑ ความร่วมมือด้านสาธารณสุขบริเวณชายแดนในลักษณะจังหวัดชายแดนที่คู่กัน อาทิ จังหวัดสระแก้วและจังหวัดบันเตียเมียนเจย จังหวัดตราดและจังหวัดเกาะกง และจังหวัดอื่นๆ ตลอดแนวชายแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการก่อสร้างและปรับปรุงสถานีอนามัยบนถนนหมายเลข ๔๘ (เกาะกง-สแรมเบิล) ในเขตสแรมเบิล จังหวัดเกาะกง จำนวน ๑ แห่ง ซึ่งจะได้ทำการส่งมอบประมาณปลายปี ๒๕๕๑ โดยงบประมาณจากกรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ

๓.๒ การพัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุขให้กับบุคลากรกัมพูชา ด้วยการจัดการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน โดยเฉพาะในด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ซึ่งได้แก่ ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ไข้หวัดนก HIV/AIDS ภายใต้กรอบความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคี อาทิ กรอบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-region : GMS) และกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (Ayeyawady – Chao Phraya – Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS)

๓.๓ ที่ประชุมสนับสนุนและส่งเสริมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่ายที่ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปเผยแพร่ความรู้ในท้องถิ่นต่างๆ ให้กับกัมพูชา โดยเฉพาะเกี่ยวกับโรคติดต่อ เช่น ไข้มาลาเรีย และไข้เลือดออก เพื่อให้สามารถป้องกัน และสกัดกั้นการแพร่ระบาดของโรคเหล่านั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และทันต่อสถานการณ์

๔. ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว

ที่ประชุมเห็นชอบที่จะสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาของไทยกับกระทรวงการท่องเที่ยวของกัมพูชาในเรื่องดังต่อไปนี้

๔.๑ เร่งรัดการดำเนินการ ACMECS Single Visa นำร่อง ไทย – กัมพูชา ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวต่างชาติจากประเทศที่สาม รวมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้ในการขยายขอบเขตการใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass) ไปยังตลอดแนวพื้นที่เศรษฐกิจ

๔.๒ เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ โดยการส่งเสริมการลงทุนการท่องเที่ยวระหว่างกัน ในกรอบของอาเซียน หรือ ASEAN Tourism Investment Corridor Development รวมถึงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจด้านใต้ (Southern Economic Corridor) ในกรอบ GMS ระหว่าง ไทย – กัมพูชา

๔.๓ เสริมสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมการตลาดในโครงการ Two Kingdoms One Destination ร่วมกันอย่างต่อเนื่องต่อไป

๔.๔ เร่งรัดความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ได้แก่ ความร่วมมือในกรอบสามเหลี่ยมมรกต (Emerald Triangle) กรอบ ACMECS และกรอบ GMS ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๔.๕ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนการเดินทางไปมาหาสู่กันและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวร่วมกัน ทั้งในระดับรัฐบาลและระดับประชาชนของทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนที่ติดต่อกันระหว่าง ไทย – กัมพูชา โดยอาจจะเป็นความร่วมมือในระดับผู้ว่าราชการจังหวัดของทั้งสองประเทศ หรือการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวภายใต้กรอบความตกลงบ้านพี่เมืองน้องที่มีอยู่แล้ว ตามกรอบความร่วมมือ ACMECS

๕. ความร่วมมือด้านการรักษาสีงแวดล้อม

๕.๑ ที่ประชุมรับทราบเกี่ยวกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของไทย กับกระทรวงสิ่งแวดล้อมและกระทรวงเกษตร ป่าไม้และการประมงของกัมพูชาจะบังคับใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพอย่างจริงจังในการรักษาสีงแวดล้อม ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการชายแดนทั่วไป ไทย – กัมพูชา ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และที่ประชุมคณะกรรมการเทคนิคร่วม (JTC) เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ และทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันส่งเสริมการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในบริเวณพื้นที่ทางการค้าและการท่องเที่ยว โดยละเว้นการทิ้งขยะมูลฝอยและจะร่วมมือกันในการส่งเสริมการบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีการที่เป็นรูปธรรม เพื่อสุขอนามัยที่ดีของชุมชน

๕.๒ ที่ประชุมรับทราบเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นของทั้งสองฝ่ายที่จะเน้นนโยบายการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชายแดน และกระตุ้นให้ประชาชนให้ความร่วมมือในการรักษาสิ่งแวดล้อมซึ่งจะส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตและมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชน และบุคลากรในระยะยาว โดยเฉพาะการดำเนินการตามโครงการความร่วมมือเพื่อการปรับปรุงภูมิทัศน์ ณ จุดผ่านแดนของทั้งสองประเทศ

๕.๓ ที่ประชุมเห็นชอบที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่ายมีการประสานความร่วมมือในการติดตาม ป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่ชายแดน เพื่อเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมให้คงสภาพเดิมไว้อย่างต่อเนื่อง หากพบว่ามีกรณีกระทำความผิด เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่ายจะแจ้งให้ทราบซึ่งกันและกัน รวมทั้งปฏิบัติโดยใช้หลักมนุษยธรรมอย่างเหมาะสม ตามหลักกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของแต่ละฝ่าย

๖. ความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

๖.๑ ที่ประชุมมีความยินดีในความสำเร็จของการดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนบนถนนหมายเลข ๔๘ (เกาะกง - สะเรอัมเบ็ด) และ โครงการจัดตั้งหมู่บ้านนำร่องพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยผู้มีสุขบนถนนหมายเลข ๖๗ (สะง่า - อันลองเวง - เสียมราช) ในประเทศกัมพูชา ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง จังหวัดตราด กับจังหวัดเกาะกง และ จังหวัดศรีสะเกษ กับจังหวัดอุดรธานี ภายใต้การสนับสนุนของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการต่างประเทศของไทย ซึ่งได้ดำเนินการร่วมกันมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ทั้งนี้ เห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่ายสานต่อโครงการดังกล่าวต่อไปในปี ๒๕๕๓ เพื่อให้ประชาชนของทั้งสองประเทศมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความพอเพียงและสามารถพึ่งพาตนเอง ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

๖.๒ ที่ประชุมเห็นชอบที่จะขยายความร่วมมือด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพราะสิ่งเหล่านี้ นับเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือที่ดีระหว่างกันในด้านอื่นๆ ด้วย

๖.๓ ที่ประชุมรับทราบด้วยความชื่นชมเป็นอย่างยิ่งว่า ฝ่ายกัมพูชาจะดำเนินการอย่างดีที่สุดในการจัดส่งเจ้าหน้าที่ของกัมพูชาเข้าร่วมหลักสูตรการฝึกอบรมและศึกษาดูงานตามที่ฝ่ายไทยได้ให้การสนับสนุน

๗. ความร่วมมือด้านการบรรเทาภัยพิบัติ

๗.๑ ที่ประชุมรับทราบว่ามีความคืบหน้าในการจัดประชุมในกรอบอาเซียนที่เกี่ยวกับการบรรเทาภัยพิบัติ และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ (๑) การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๕- ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่เน้นความพร้อมในการรับมือเพื่อต่อสู้กับภัยพิบัติทางธรรมชาติและการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (๒) การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง ความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคมว่าด้วยความมั่นคงรูปแบบใหม่ในการให้ความ

ช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ เมื่อวันที่ ๗-๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ กรุงเทพฯ (๓) การจัดประชุมด้านการบรรเทาภัยพิบัติ เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ณ กรุงพนมเปญ กัมพูชา (๔) การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ณ กรุงเทพฯ และ (๕) การประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ ๒ เรื่อง ความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมอาเซียนกับองค์กรภาคประชาสังคม ว่าด้วยความมั่นคงรูปแบบใหม่ด้านการจัดการภัยพิบัติ เมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ณ กรุงเทพฯ

๗.๒ ที่ประชุมเห็นชอบที่จะให้การสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคตามแผนปฏิบัติการภายใต้ความตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบสนองในภาวะฉุกเฉิน (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response (AADMER) Work Programme 2010 - 2015) ซึ่งได้เริ่มดำเนินการเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓

ปัญหาเขตแดนไทย-กัมพูชา : ทางออกหรือทางตัน

สุรชาติ บำรุงสุข

“ภูมิรัฐศาสตร์สมัยใหม่ คือ การเมืองของการสร้างเส้นเขตแดน”

Colin Flint

Introduction to Geopolitics (2006)

ความสัมพันธ์ไทย – กัมพูชา มีแนวโน้มถดถอยลงอย่างเห็นได้ชัด นับตั้งแต่การขยายตัวของปัญหาปราสาทเขาพระวิหาร และปัญหานี้ได้กลายเป็นประเด็นพื้นฐานอย่างค้ำคอที่ใช้เพื่อปลุกระดมของกระแสชาตินิยมที่เกิดขึ้นในการเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่กลางปี 2551 เป็นต้นมา

ดังนั้น ถ้าสำรวจทางออกจากปัญหาความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในกรณีปราสาทเขาพระวิหาร เราอาจพิจารณาทางออกใน 6 ทิศทางใหญ่ ได้แก่

1. สงคราม (ตัวแบบ 2484)

ถ้าเราย้อนกลับไปรำลึกถึงประวัติศาสตร์ของขบวนการเรียกร้องดินแดนคืนในปี 2483-84 อาจจะได้เห็นความคล้ายคลึงของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตกับปัจจุบัน กล่าวคือ หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี 2475 แล้ว เราได้เริ่มเห็นความชัดเจนมากขึ้นในการก่อตัวของ “ลัทธิชาตินิยมไทย” ที่มีความผูกโยงกับกลุ่มชาติพันธุ์ไทยและอาณาเขตที่สยามเคยมีอำนาจการปกครองแต่เดิม

การเคลื่อนไหวของกระแสเช่นนี้ ได้กลายเป็นพื้นฐานที่ต่อการเตรียมรุกข้ามพรมแดนของกองทัพไทย และโอกาสมาถึงเมื่อความตึงเครียดเกิดขึ้นตามแนวชายแดนไทยกับอินโดจีนของฝรั่งเศส จนในที่สุดฝรั่งเศสก็ตัดสินใจเปิดปฏิบัติการทางทหารก่อนด้วยการโจมตีทางอากาศต่อนครพนมในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2483 ซึ่งก็เท่ากับเปิดโอกาสให้รัฐบาลของหลวงพิบูลสงครามมีความชอบธรรมต่อการรุกเข้าไปสู่พื้นที่อินโดจีนของฝรั่งเศส อันนำไปสู่การกำเนิดของ “สงครามอินโดจีน 2484”

ผลของสงคราม ทำให้ไทยได้ดินแดนฝั่งขวาของแม่น้ำโขงพร้อมกับมณฑลบูรพาคืนในปี 2484 ในที่สุด เมื่อสงครามสงบในปี 2488 ไทยก็ต้องคืนดินแดนที่ครอบครองไว้ให้แก่เจ้าอาณานิคมเดิมในปี 2489

เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจุบัน กองทัพกัมพูชาอาจจะอ่อนด้อยกว่ากองทัพไทย แต่ชัยชนะทางการทหารแค่เพียงประการเดียวย่อมไม่ใช่คำตอบที่ไทยจะสามารถครอบครองดินแดนเพิ่มและจะทำให้เราสามารถกำหนดเขตแดนใหม่ถาวรให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงได้ เพราะโอกาสและแนวโน้มที่ประชามระหว่างประเทศจะยอมรับต่อการปรับเส้นเขตแดนใหม่นั้น ย่อมไม่น่าจะเป็นไปได้

ดังนั้น การคิดด้วยการใช้มาตรการทางทหารเพื่อเปลี่ยนสถานะเดิมของเส้นเขตแดนอาจจะทำให้ไทยเองต้องเผชิญกับแรงกดดันจากประชาคมระหว่างประเทศมากจนแม้จะชนะการรบ แต่ท้ายที่สุดก็ต้องกลับไปสู่ “สถานภาพเดิม” ของเส้นเขตแดนไทย

2. ศาลโลก (ตัวแบบ 2505)

รัฐบาลไทยไม่ปรารถนาที่จะเดินบนเส้นทางสายนี้ เพราะประสบการณ์ในอดีตของการที่ศาลโลกตัดสินให้ปราสาทพระวิหารอยู่ภายใต้อธิปไตยของกัมพูชาในปี 2505 ได้กลายเป็นสิ่งที่คอยตามหลอกหลอนรัฐบาลต่างๆ ในทุกครั้งที่ได้เกิดปัญหาในบริเวณแนวชายแดนของประเทศขึ้น เพราะจากลักษณะของข้อพิพาทที่เกิดขึ้นมักจะมีรากฐานมาจากความขัดแย้งในเรื่องดินแดนและอาณาเขตเป็นสำคัญ ซึ่งรัฐคู่กรณีอาจจะถูกกดดันให้ต้องนำเอาความขัดแย้งนี้ขึ้นสู่การตัดสินของศาลระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ ยังจะต้องตระหนักว่า ถ้าต้องไปศาล ก็จะต้องใช้ออกสารเดิมในการต่อสู้ ไม่ว่าจะเป็อนุสัญญา ค.ศ. 1904 และสนธิสัญญา 1907 พร้อมแผนที่ปักปันเขตแดนที่เคยถูกใช้มาแล้วกับการต่อสู้คดีในศาลโลกในปี 2505 ซึ่งก็ทำให้เกิดคำถามว่า จากเงื่อนไขของเอกสารดังกล่าวไทยเคยแพ้คดีมาแล้ว ถ้านำมาใช้ก็จะทำให้เราได้ชัยชนะหรือ?

อีกทั้งยังจะต้องตระหนักไว้เสมอว่า รัฐบาลในสมัยนายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย ได้ทำบันทึกช่วยจำระหว่างประเทศทั้งสองว่า ถ้ามีความขัดแย้งเกิดขึ้นในเรื่องดินแดน และอาณาเขต รัฐบาลของทั้งสองประเทศก็จะใช้ออกสารเดิม คือ อนุสัญญา 1904 และสัญญา 1907 เป็นพื้นฐานของการแก้ไขปัญหา (บันทึกนี้ลงนามโดย ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย)

หากเป็นเช่นนี้แล้ว จะเห็นได้ชัดว่า ทางเลือกด้วยการตัดสินใจไปศาลนั้น ผลที่เกิดขึ้นไม่น่าจะเป็นบวกแก่ไทยเท่าใดนัก

3. เจรจนพหุภาคี (ตัวแบบ 2489)

หนึ่งในหนทางสำคัญของการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องของเส้นพรมแดนของรัฐที่เป็นกรณีพิพาท ก็คือ การนำเอาปัญหาเข้าสู่ที่ประชุมของประชาคมระหว่างประเทศ และหวังว่าที่ประชุมดังกล่าวจะออกมด้อย่างใดอย่างหนึ่งออกมาเพื่อเป็นข้อตัดสินในการควบคุมพฤติกรรมของรัฐ

อย่างไรก็ตาม ไทยเองก็เคยมีบทเรียนจากการแก้ปัญหาชายแดนด้วยคณะกรรมการพหุภาคีมาแล้ว เป็นแต่เพียงเรื่องราวดังกล่าวอาจจะเก่า จนดูเหมือนเราจะหลงลืมไปกับอดีตของปัญหาในปี 2489 กล่าวคือ เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลงในปี 2488 หนึ่งในประเด็นสำคัญก็คือ ดินแดนที่ไทยได้มาจากสถานการณ์สงครามในปี 2484 จะยังคงเป็นของไทยต่อไปหรือไม่

ผลจากความตกลงระงับกรณีระหว่างประเทศไทยกับประเทศฝรั่งเศส และพิธีสารว่าด้วยการถอนตัวออกไปและการโอนอาณาเขต (ลงนาม ณ กรุงวอชิงตัน, 17 พฤศจิกายน 2489) ได้จัดตั้งคณะกรรมการประนอมฝรั่งเศส-ไทย ขึ้น โดยประกอบด้วยผู้แทนไทยและฝรั่งเศสฝ่ายละคน และฝ่ายเป็นกลางอีก 3 คน

ผลของการประชุมของคณะกรรมการประนอมฝรั่งเศส-ไทย ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ในวันที่ 27 มิถุนายน 2490 มีความเห็นสำคัญ ดังนี้

1. ไม่แก้ไขสนธิสัญญา 3 ตุลาคม 1893 (ยกเว้นเขตแดนทางน้ำ เพื่อให้เขตแดนเป็นไปตามร่องน้ำเดินเรือที่สำคัญ) [ในที่สุดไม่ได้แก้ไข เพราะฝรั่งเศสแพ้สงครามเวียดนามในปี 2497]
2. ไม่แก้ไขอนุสัญญา 13 กุมภาพันธ์ 1904 (ในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับหลวงพระบางฝั่งขวาและจำปาศักดิ์)
3. ไม่แก้ไขสัญญา 23 มีนาคม 1907 (ในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับพระตะบอง)

ดังได้กล่าวแล้ว ผลของคำตัดสินของคณะกรรมการประนอมฯ ผูกมัดให้ในที่สุดแล้ว รัฐบาลไทยได้ส่งคืนดินแดนทั้งสามส่วนให้แก่ฝรั่งเศส ซึ่งอีกส่วนหนึ่งของดินแดนที่ได้คืนมาในปี 2486 รัฐบาลไทยก็ได้ส่งมอบคืนกลับให้แก่อังกฤษด้วย

4. เจรจาทวิภาคี (ตัวแบบ 2484)

เห็นได้ชัดเจนว่า รัฐบาลไทยมีความประสงค์อย่างมากที่จะจำกัดแนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเส้นเขตแดนไว้ในรูปของการเจรจาแบบสองฝ่าย เพราะไม่ต้องการให้ปัญหาถูกขยายด้วยการมีประเทศอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะอาจจะทำให้ควบคุมได้ยาก แต่ก็ไม่มีความชัดเจนว่าถ้าปล่อยให้ปัญหาของการเจรจาแบบสองฝ่ายไปเรื่อยๆ แล้ว ถ้าปัญหาขยายความรุนแรงมากขึ้นแล้ว รัฐคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งจะยอมอดทนด้วยหรือไม่เพียงใด และหากรัฐคู่กรณีเลือกหนทางของการขึ้นศาล หรือเจรจามหลายฝ่ายแล้ว รัฐบาลไทยจะทำอย่างไร

หรือว่าในความฝันของรัฐบาลไทยยังคงหวังแบบปี 2484 ว่าเราจะมีรัฐมหาอำนาจเข้ามาช่วยเป็น “ผู้กำกับฯ” เหมือนเช่นญี่ปุ่น ช่วยทำให้ปัญหาความขัดแย้งไทยกับฝรั่งเศสจบลงด้วยผลตอบแทนที่ทำให้ไทยสามารถปรับปรุงเส้นเขตแดนทางด้านตะวันออกได้ด้วยการได้ดินแดนบางส่วนกลับคืนมา

ในความเป็นจริงของปัญหาในปัจจุบัน สิ่งที่ไทยต้องตระหนักก็คือ ไทยไม่เพียงแต่จะไม่มีรัฐมหาอำนาจที่เป็นเสมือนญี่ปุ่นในปี 2484 เท่านั้น เราอาจจะไม่มีรัฐมหาอำนาจใดมาช่วยเราเลยก็ได้ เพราะปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทย-กัมพูชา อาจจะทำให้ภาพลักษณ์ของไทยในเวทีระหว่างประเทศกลายเป็น “รัฐใหญ่รังแกรัฐเล็ก” และอาจจะไม่ได้รับความสนับสนุนจากประชาคมระหว่างประเทศมากเช่นที่ไทยคิด

5. การแทรกแซงจากภายนอก (ตัวแบบแคชเมียร์)

แน่นอนว่า ทางเลือกสุดท้ายเช่นนี้ไม่ใช่สิ่งที่รัฐบาลและสังคมไทยปรารถนา เพราะถ้าปัญหาข้อพิพาทในปัญหาเขตอธิปไตยระหว่างไทยกับกัมพูชาขยายตัวมากขึ้นจนไม่สามารถควบคุมได้แล้ว โอกาสที่ปัญหาดังกล่าวจะถูกแทรกแซงจากปัจจัยภายนอกก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งที่รัฐบาลและสังคมไทยอาจจะต้องตระหนักไว้บ้างก็คือ

ถ้าความขัดแย้งขยายตัวมากขึ้น จนถึงขั้นมีการใช้กำลังอาวุธเข้าจัดการกับปัญหาแล้ว เป็นไปได้หรือไม่ที่ปัญหาจะถูกแทรกแซงจากองค์การสหประชาชาติ เช่น อาจจะทำให้พื้นที่ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

กลายเป็น “เขตปฏิบัติการรักษาสันติภาพ” พร้อมๆกับมีการส่งกองกำลังรักษาสันติภาพเข้ามาเป็นผู้ควบคุม และดูแลเพื่อทำหน้าที่ในการ “หย่าศึก” ระหว่างรัฐสองฝ่ายคล้ายคลึงกับกรณีแคชเมียร์ (อินเดีย vs ปากีสถาน) ที่ใช้กองกำลังรักษาสันติภาพเข้าควบคุมพื้นที่ที่เป็นปัญหา

ทางออกในลักษณะเช่นนี้ ไม่เป็นผลประโยชน์สำหรับฝ่ายไทยแต่อย่างใด เพราะท้ายที่สุด ก็อาจจะต้องจบลงด้วยการนำคดีขึ้นสู่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เพื่อการยุติปัญหา

6. แสวงหาประโยชน์ร่วม (ตัวแบบไทย-มาเลเซีย)

หนทางที่น่าจะเป็นประโยชน์ที่สุดในความขัดแย้งที่เกิดขึ้นก็คือการเปลี่ยน “พื้นที่ขัดแย้ง” เป็น “พื้นที่พัฒนาร่วม” หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการลดเงื่อนไขความขัดแย้ง เพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงจาก “จับอาวุธ” มาเป็น “จับมือ” แทน โดยหวังว่าในที่สุดแล้ว รัฐคู่กรณีจะไม่ใช้มาตรการทางทหาร มาตรการทางศาล หรือมาตรการเจรจาแบบไม่มีทางออก และก้าวไปสู่การยอมรับว่า รัฐและประชาชนสองฝ่ายต้องอยู่ร่วมกันในพื้นที่ตลอดแนวชายแดนเดียวกัน และจะต้องเป็นผู้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ไม่ใช่เป็นผู้รับผลพวงของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอย่างไม่รู้จบสิ้นในอนาคต ซึ่งตัวแบบเช่นนี้ ไทยเองก็เคยประสบความสำเร็จมาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย หรือการจัดทำพื้นที่ลาดตระเวนร่วมทางทะเล ไทย-เวียดนาม

แม้ทางออกประการสุดท้ายอาจจะดูเป็นอุดมคติ และดูเป็นไปได้ยากในภาวะที่ต้องเผชิญกับกระแสชาตินิยมของทั้งสองฝ่าย แต่ทางเราตั้ง “สติ” กันได้มากขึ้นแล้ว บางทีเราอาจจะทำให้อุดมคติเป็นความจริงขึ้นได้ เพราะอย่างน้อยก็ทำให้อารมณ์ของผู้คนที่เห็นพี่น้องบนสองฟากของพรมแดน เป็นอารมณ์ที่ไร้สงครามชายแดน

ที่มา : คอลัมน์ยุทธบทความ “ปัญหาเขตแดนไทย-กัมพูชา : ทางออกหรือทางตัน!” สุรชาติ บำรุงสุข

มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2552

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
 - ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
 - ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
 - ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
 ๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
- ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศารตะประกาย